SKLEPNI PREDLOGI GENERALNE PRAVOBRANILKE CHRISTINE STIX-HACKL,

predstavljeni 16. maja 2006 [1]

I – Uvodne ugotovitve

1. Obravnavani postopek za sprejetje predhodne odločbe [2] se nanaša na veljavnost Uredbe Sveta (EGS) št. 1785/81 z dne 30. junija 1981 o skupni ureditvi trgov za sladkor [3] in Uredbe Komisije (EGS) št. 2670/81 z dne 14. septembra 1981 o podrobnih izvedbenih pravilih glede proizvodnje sladkorja, ki presega kvoto [4]. Gre predvsem za vprašanje, ali je neobstoj možnosti povračila ali odpusta dajatev na sladkor C združljiv z načelom pravičnosti.

II – Pravni okvir

2. V obravnavanem postopku so upoštevne določbe predpisov o tržni ureditvi in carinskega prava.

A – *Tržna ureditev za sladkor*

3. Predpisi o tržni ureditvi, ki se uporabljajo v tej zadevi, se nanašajo na uredbo Sveta in uredbo Komisije o pravilih za njeno izvajanje.

1. Uredba št. 1785/81

4. Razveljavljena Uredba Sveta št. 1785/81 z dne 30. junija 1981 o skupni ureditvi trgov za sladkor je določala proizvodnjo ter uvoz in izvoz sladkorja. Sistem proizvodnih kvot je proizvajalcem zagotavljal cene Skupnosti in prodajo njihove proizvodnje.

5. Člen 24 Uredbe št. 1785/81 je za vsako državo članico za vsako tržno leto določal osnovne kvote sladkorja A in B, ki jih je vsaka država članica dodelila proizvajalcem na svojem ozemlju. Količina, ki je bila proizvedena poleg določene kvote, se imenuje sladkor C.

1 – Jezik izvirnika: nemščina.

2 – Glej vzporedni pritožbeni postopek v zadevi Koninklijke Coöperatie Cosun UA proti Komisiji (C-68/05 P).

3 – UL L 177, str. 4.

4 – UL L 262, str. 14.

6. Za sladkor C ni možno niti subvencioniranje cen niti nadomestilo za izvoz. Glede na člen 26(1) se sladkor, ki se ni prenesel na naslednje tržno leto, ne sme prodati v Skupnosti, ampak ga je treba izvoziti.

7. Izvedbena pravila so bila sprejeta v skladu s postopkom iz člena 41.

2. Uredba št. 2670/81

8. Način izvedbe za sladkor C je bil določen z Uredbo Komisije št. 2670/81 z dne 14. septembra 1981 o podrobnih izvedbenih pravilih glede proizvodnje sladkorja, ki presega kvoto.

9. Člen 1 vsebuje določila za izvoz iz Skupnosti. Prvi odstavek tega člena v različici, ki se uporablja v tej zadevi, [5] določa:

„Šteje se, da je izvoz iz člena 26(1) Uredbe (EGS) št. 1785/81 opravljen, če:

(a) sta sladkor C ali izoglukoza C izvožena iz države članice, na katere ozemlju sta bila proizvedena;

(b) država članica iz (a) sprejme zadevno izvozno deklaracijo pred 1. januarjem po koncu tržnega leta, v katerem sta bila sladkor C ali izoglukoza C proizvedena;

(c) sladkor C, ali izoglukoza C, ali ustrezna količina v smislu člena 2(3) zapustijo carinsko območje Skupnosti najpozneje 60 dni po 1. januarju iz (b);

(d) je proizvod, izvožen iz države članice iz (a) brez nadomestila ali prelevmana, kot nedenaturirani beli ali surovi sladkor ali kot sirupi, pridobljeni pred fazo kristalizacije, ki spadajo pod oznaki KN 1702 60 90 in 1702 90 90, ali kot izoglukoza v naravnem stanju.

Če niso izpolnjeni vsi pogoji iz prvega pododstavka, se razen v primeru višje sile šteje, da je bila zadevna količina sladkorja C ali izoglukoze C prodana na notranjem trgu.

5 – Uredba Komisije (EGS) št. 3892/88 z dne 14. decembra 1988 o spremembi Uredbe (EGS) št. 2670/81 o podrobnih izvedbenih pravilih glede proizvodnje sladkorja, ki presega kvoto (UL L 346, str. 29).

V primeru višje sile pristojni organ države članice, na ozemlju katere sta bila sladkor C ali izoglukoza C proizvedena, sprejme ukrepe, potrebne zaradi okoliščin, na katere se sklicuje zainteresirana stranka.“

– najvišjega uvoznega prelevmana na 100 kilogramov belega oziroma surovega sladkorja, ki se uporablja v tržnem letu, v katerem je bil zadevni sladkor proizveden, in šest mesecev po tem tržnem letu,

in

10. Člen 2 določa načine dokazovanja, da so pogoji iz člena 1(1) izpolnjeni.

– 1 ECU;

11. Člen 3 določa, katere dajatve je kot sankcijo mogoče naložiti, če so bile količine prodane na notranjem trgu. Del tega člena v različici, ki velja v tej zadevi, [6] določa:

[…]

(2) Zadevna država članica pred 1. majem, ki sledi 1. januarju iz člena 1(1)(b), obvesti proizvajalce, ki morajo plačati dajatev iz odstavka 1, o skupnem znesku dajatve.

„(1) Zadevna država članica za količine, prodane na notranjem trgu v smislu člena 1(1), naloži dajatev, enako vsoti:

Zadevni proizvajalci plačajo ta skupni znesek pred 20. majem istega leta.

(a) za sladkor C, na 100 kilogramov:

6 – Uredba Komisije (EGS) št. 3559/91 z dne 6. decembra 1991 o spremembi Uredbe (EGS) št. 2670/81 o podrobnih izvedbenih pravilih glede proizvodnje sladkorja, ki presega kvoto (UL L 336, str. 26).

(3) Če je pristojni organ v skladu z drugim pododstavkom člena 2(1) podaljšal rok za predložitev dokazila, se datuma 1. maj in 20.

maj iz odstavka 2 zamenjata s tistima, ki ju določi pristojni organ na podlagi odobrenega podaljšanja.

(4) Pri količinah sladkorja C ali izoglukoze C, uničenih pred izvozom ali nepopravljivo poškodovanih v okoliščinah, ki jih pristojni organ zadevne države članice prizna kot primer višje sile, se dajatev za ustrezno količino iz odstavka 1 ne naloži.“

B – *Carinski predpisi*

12. Na področju carinskega prava se je treba sklicevati na uredbo Sveta in uredbo Komisije o izvajanju te uredbe, ki je bila medtem razveljavljena.

1. Uredba (EGS) št. 1430/79

13. Člen 13(1) Uredbe Sveta (EGS) št. 1430/79 z dne 2. julija 1979 o povračilu ali odpustu uvoznih ali izvoznih dajatev [7] v različici, ki je odločilna v tej zadevi, [8] določa:

„Povračilo ali odpust uvoznih dajatev sta, razen v primerih iz oddelkov od A do D, mogoča v posebnih situacijah, ko zainteresirani stranki ni mogoče očitati niti goljufivega ravnanja niti velike malomarnosti.

Primeri, v katerih je mogoče uporabiti pododstavek 1, in podrobnosti postopka, ki jih je treba v ta namen upoštevati, se določijo skladno s postopkom iz člena 25. Za povračilo ali odpust se lahko določijo posebni pogoji.“

14. Uvozne dajatve so skladno s členom 1(2)(a):

„carine in druge dajatve, ki imajo enakovreden učinek kot carine ter kmetijski prelevmani in druge uvozne dajatve, določene v okviru skupne kmetijske politike ali posebnih dogovorov, ki na podlagi člena 235 Pogodbe

7 – UL L 175, str. 1.

8 – Uredba Sveta (EGS) št. 3069/86 z dne 7. oktobra 1986 o spremembi Uredbe (EGS) št. 1430/79 o povračilu ali odpustu uvoznih ali izvoznih dajatev (UL L 286, str. 1).

veljajo za določeno blago, pridobljeno s predelavo kmetijskih proizvodov“.

15. Člen 14 med drugim določa, da za povračilo ali odpust izvoznih dajatev ustrezno velja člen 13.

16. Izvozne dajatve so v skladu s členom 1(2)(b):

„kmetijski prelevmani in druge izvozne dajatve, določene v okviru skupne kmetijske politike ali posebnih ureditev, ki na podlagi člena 235 Pogodbe veljajo za določeno blago, pridobljeno s predelavo kmetijskih proizvodov“.

2. Uredba (EGS) št. 3799/86

17. Način izvedbe je določen v Uredbi Komisije (EGS) št. 3799/86 z dne 12. decembra 1986 o določbah za izvajanje členov 4a, 6a, 11a in 13 Uredbe Sveta (EGS) št. 1430/79 o povračilu ali odpustu uvoznih ali izvoznih dajatev.[9] Člen 4 te uredbe določa posebne položaje, ko zainteresirani stranki ni mogoče očitati niti goljufivega ravnanja niti velike malomarnosti. To velja ne glede na nadaljnja dejstva, o katerih Komisija v okviru postopka iz členov od 6 do 10 odloča od primera do primera.

III – Dejansko stanje, postopek v glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

18. Zadruga Koninklijke Coöperatie Cosun (v nadaljevanju: Cosun), ki je proizvajalec sladkorja, je v tržnem letu 1992/93 pridelala več sladkorja, kot je bilo določeno s kvotama A in B. Hčerinska družba zadruge Cosun je prodala del sladkorja drugim podjetjem za izvoz na Hrvaško, v Slovenijo in Maroko.

19. Zadrugi Cosun je bila v letu 1994 naložena obveznost plačila dajatve. Hoofdproduktschap Akkerbouwproducten, nizozemski organ, pristojen za izvajanje določb glede skupnih tržnih ureditev (v nadaljevanju: HPA), je 19. junija 1995 izdal odločbo.

9 – UL L 352, str. 19.

20. Avgusta 2001 je Kraljevina Nizozemska pri Komisiji vložila zahtevek za odpust zahtevane dajatve. Komisija je 2. maja 2002 ta zahtevek razglasila za nedopusten.

21. Zadruga Cosun je zoper to odločbo o zavrnitvi vložila ničnostno tožbo. To je Sodišče prve stopnje s sodbo z dne 7. decembra 2004 v zadevi T-240/02 zavrnilo kot neutemeljeno.

22. Poleg tega je zadruga Cosun 18. julija 1995 pri College van Beroep voor het bedrijfsleven (v nadaljevanju: CBB) vložila tožbo zoper Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (nizozemski minister za kmetijstvo, okolje in kakovost hrane) v zvezi z odločbo HPA. CBB je v pričakovanju sodbe De Haan [10] prekinilo odločanje.

23. CBB je zavrnilo predvsem trditev zadruge Cosun, da naj bi šlo za višjo silo. Pri tem naj ne bi bilo nenavadnih in nepredvidljivih okoliščin, saj naj bi bila neizpolnitev obveznosti sopogodbenika znano in običajno poslovno tveganje.

10 – Sodba z dne 7. septembra 1999 v zadevi De Haan (C-61/98, Recueil, str. I-5003).

24. Glede trditve zadruge Cosun, da naj bi bil to poseben položaj, ki naj bi upravičeval odpust dajatev v skladu s členom 13 Uredbe št. 1430/79, in da je Komisija zahtevek neupravičeno razglasila za nedopusten, je CBB ugotovilo, da obravnavanje veljavnosti odločbe Komisije ni potrebno.

25. CBB sprašuje, ali v primeru, ko za dajatev na sladkor C ni možnosti odobritve odpusta dolga, neobstoj vsakršne pravne podlage v tržni ureditvi za sladkor, ki bi omogočala tak odpust, odvzema veljavnost Uredbi št. 1785/81 in Uredbi št. 2670/81. Neveljavnost predpisov bi lahko povzročila, da bi dajatve temeljile na enakih predpisih. Za pojasnitev veljavnosti uredb in posledice ob morebitni ničnosti teh uredb je CBB z odločbo z dne 9. junija 2004 Sodišču v predhodno odločanje predložilo naslednji vprašanji:

„1. Ali v primeru, ko se možnost odpusta dajatev skladno s členom 13 Uredbe EGS št. 1430/79, ki ga zdaj nadomešča člen 239 Carinskega zakonika Skupnosti, ne uporablja za take dajatve na sladkor C, kakršne so v predmetni zadevi, Uredba Sveta (EGS) št. 1785/81 z dne 30. junija 1981 o skupni ureditvi trgov za sladkor

in Uredba Komisije (EGS) št. 2670/81 z dne 14. septembra 1981 o podrobnih izvedbenih pravilih glede proizvodnje sladkorja, ki presega kvoto, ne veljata v delu ali v celoti, glede na to, da ne predvidevata možnosti povračila ali odpusta dajatve na sladkor C iz razlogov, ki temeljijo na pravičnosti?

2. Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen, ali obveznost plačila dajatve na sladkor C preneha oziroma ali lahko pristojni organ zadevne države članice in/ali Komisija odločita, da za količino sladkorja C skladno s členom 3 Uredbe (EGS) št. 2670/81 ne naložita obveznosti plačila dajatve, kadar zavezancu za plačilo dajatve ni mogoče očitati niti goljufivega ravnanja niti malomarnosti, ki bi lahko vplivala na dejstvo, da ni izvozil količin, ki jih je nameraval izvoziti, in kadar v interesu odprte preiskave nacionalnih organov, pristojnih za ugotavljanje kršitev in nepravilnosti, zavezanec za plačilo dajatve o tej preiskavi ni bil obveščen?“

IV – Vprašanji za predhodno odločanje

26. Zadruga Cosun, Svet in Komisija na začetku opozarjajo, da naj bi bilo treba odgovoriti na vprašanji za predhodno odločanje le, če je domneva, na kateri ti vprašanji temeljita, namreč da možnost odpusta dajatev, določena v členu 13 Uredbe št. 1430/79, ne velja za sladkor C, pravilna.

27. Pri tem zadruga Cosun in Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ugotavljata, da se člen 13 Uredbe št. 1430/79 lahko uporablja za dajatve na sladkor C.

28. Komisija nasprotno meni, da naj splošna klavzula pravičnosti iz člena 13 Uredbe št. 1430/79 ne bi pomenila splošnega pravnega načela, ampak se jo lahko uporablja le v povezavi s carinsko zakonodajo Skupnosti, tako da naj bi bila domneva, na kateri temeljita vprašanji za predhodno odločanje, pravilna.

A – *Prvo vprašanje za predhodno odločanje*

29. S prvim vprašanjem za predhodno odločanje želi predložitveno sodišče vedeti, ali sta Uredba št. 1785/81 in Uredba št. 2670/81 neveljavni. Kot merilo za presojo veljavnosti predložitveno sodišče navaja le „razloge, ki temeljijo na pravičnosti“. Druga merila za

presojo niso navedena. Glede združljivosti z načelom sorazmernosti predložitveno sodišče v predložitvenem sklepu izrecno ugotavlja, da to načelo ni bilo kršeno. Zato namerno ni postavljeno vprašanje o združljivosti z načelom sorazmernosti.

30. Iz tega sledi, da je s tem tudi predmet obravnavanega postopka za sprejetje predhodne odločbe ustrezno zožen in zato omejen le na presojo v smislu splošnega načela pravičnosti.

1. Trditve strank

31. Zadruga Cosun glede Uredbe št. 1785/81 ugotavlja, da ta ne določa nikakršnega formalnega pogoja za zapadlost dajatev na sladkor C, ampak skladno s členoma 26 in 41 Komisiji nalaga sprejetje določb na tem področju. Zato naj Uredba nikakor ne bi mogla biti neveljavna.

32. Glede Uredbe št. 2670/81 zadruga Cosun izhaja zlasti iz tega, da naj bi se ta razlagala in uporabljala skladno s splošnimi pravnimi načeli. Iz tega sledi, da naj bi se člen 3 te uredbe razlagal tako, da ta pristojnim nacionalnim organom v določenih položajih, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, dopušča možnost odobritve odpusta iz razlogov, ki temeljijo na pravičnosti. Glede na to naj bi bila Uredba št. 2670/81 veljavna. Podredno, če Sodišče ne bi upoštevalo razlage člena 3 Uredbe št. 2670/81, ki jo je predlagala zadruga Cosun, ta zatrjuje, da naj bi bila Uredba v tem smislu neveljavna, saj naj bi kršila načela enakosti, enakopravnosti, pravičnosti in pravne varnosti.

33. Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit in nizozemska vlada menita, da je sladkor C, ki se prodaja v Skupnosti, v enakem položaju kot sladkor, ki se uvozi iz tretjih držav, in da se morata zato obe kategoriji sladkorja obravnavati enako. Posledično naj bi bilo kršeno načelo enakosti s tem, da naj bi uvozniki sladkorja iz tretjih držav, ki naj bi bili v zvezi z uporabo člena 13 Uredbe št. 1430/79 v posebnem položaju, na podlagi te določbe lahko dosegli odpust dajatev, medtem ko naj to ne bi veljalo za proizvajalce sladkorja C, ki naj bi bili v enakem posebnem položaju.

34. Nizozemska vlada navaja, da se skladno z ustaljeno sodno prakso [11] vrzeli v zakonodaji v posameznih primerih lahko odpravijo z analogno uporabo prava Skupnosti, če je to potrebno, da se zadosti splošnemu načelu prava Skupnosti. Ta sodna praksa naj

11 – Glej npr. sodbo z dne 12. decembra 1985 v zadevi Krohn (165/84, Recueil, str. 3997, točka 13 in naslednje).

bi bila uporabna v obravnavanem primeru, kar pomeni, da naj bi se člen 13 Uredbe št. 1430/79 v zvezi z dajatvami na sladkor C moral uporabiti analogno.

35. Če Sodišče tega člena ne bi uporabilo tako, Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit in nizozemska vlada menita, da bi neobstoj možnosti odpusta dajatev na sladkor C v posameznih primerih in iz razlogov, ki temeljijo na pravičnosti, pomenil delno neveljavnost uredb št. 1785/81 in št. 2670/81, saj bi se tako kršilo načelo enakosti.

36. Svet zlasti navaja, da naj se s tem, da v določilih SUT za sladkor v zvezi s sladkorjem ni splošne klavzule pravičnosti, ki bi bila podobna klavzuli iz carinskih določb in člena 13 Uredbe št. 1430/79, ne bi kršilo načela enakopravnosti. Carinske določbe in določbe o sladkorju naj bi se nanašale na popolnoma različni področji in izjeme, ki jih določajo oziroma ne določajo, naj bi se nanašale na popolnoma različne obveznosti v popolnoma različnih pravnih povezavah.

37. Iz sodne prakse Sodišča [12] naj bi še sledilo, da naj zakonodajalec Skupnosti ne bi bil zavezan k temu, da predvidi možnost odpusta iz razlogov, ki temeljijo na pravičnosti, in da naj bi se po lastni presoji lahko odločil, da predvidi to možnost na določenem področju. Ker naj bi se skupna ureditev trgov za sladkor financirala pretežno iz prispevkov gospodarskih subjektov, naj bi imela možnost odpusta dajatev na sladkor C resne posledice, saj naj bi spodbujala večanje proizvodnje sladkorja nad kvoto. Odločitev zakonodajalca Skupnosti, da ne določi postopka za odpust dajatev, kot velja za carinske dajatve, naj bi bila razumna.

38. Svet podredno navaja, da naj bi bila, če naj bi se zaradi neobstoja možnosti odpusta iz razlogov, ki temeljijo na pravičnosti, kršilo načelo enakopravnosti, neveljavna le Uredba Komisije št. 2670/81, ker je Svet Komisijo pooblastil za sprejetje predpisov v zvezi z dajatvami na sladkor C.

39. Komisija trdi, da naj niti Sodišče niti Sodišče prve stopnje ne bi priznalo splošnega pravnega načela, ki bi dovoljevalo sklicevanje na kršenje načela pravičnosti, če veljavni predpisi izrecno ne določajo možnosti odpusta dajatev na sladkor C iz razlogov, ki temeljijo na pravičnosti. Uredbi št. 1785/81 in št. 2670/81 naj ne bi mogli biti neveljavni

12 – Sodba z dne 28. junija 1977 v zadevi Balkan-Import-Export (118/76, Recueil, str. 1177).

le zaradi tega, ker naj ne bi izrecno določali možnosti takega odpusta.

40. Komisija dodaja, da naj bi tudi, če bi se odločila, da v vsaki posamezni zadevi preizkusi utemeljenost domnevne kršitve načela pravičnosti, ugotovila, da v tej zadevi dajatev, ki jo dolguje zadruga Cosun, ne krši načela pravičnosti.

41. Prvič, Sodišče naj bi namreč že odločilo, da dajatve na sladkor C, ki se naložijo zaradi neizpolnjevanja carinskih formalnosti, ne kršijo načela sorazmernosti, saj so te formalnosti nujne za izognitev neželenim posledicam za skupno ureditev trgov za sladkor. [13] Enako naj bi veljalo za preizkus, ali se z nalaganjem dajatev krši načelo pravičnosti.

42. Drugič, iz sodbe Peter [14] naj bi sledilo, da možnost uporabe načela pravičnosti na področju kmetijske politike nikakor ne bi smela praktično onemogočiti izvedbe zadevnega sistema Skupnosti, npr. z ogrožanjem sistema kvot za omejitev proizvodnje. Če pa naj bi bil določenemu proizvajalcu v določeni zadevi, kakršna je ta, odobren odpust iz razlogov, ki temeljijo na pravičnosti, naj bi to po mnenju Komisije ogrožalo sistem kvot, ki je določen v skupni ureditvi trgov za sladkor.

2. Presoja

43. Na začetku je treba navesti nekaj pojasnil. Tako je treba v problematiki iz te zadeve ločevati med različnimi vidiki, ki so povezani s pravičnostjo.

44. Ločevati je treba naslednje pravne institute. Prvič, v zvezi z načelom pravičnosti je treba ugotoviti, ali gre za nacionalno načelo ali načelo prava Skupnosti. Na ravni držav članic gre za vprašanje, ali pravo Skupnosti dopušča uporabo nacionalnega pravnega načela pravičnosti.

45. Drugič, na ravni prava Skupnosti je treba po eni strani ločevati med izrecnimi določbami, ki se nanašajo na pravičnost, npr. v predpisih o tržnih ureditvah, in splošnim pravnim načelom pravičnosti.

13 – Sodbi z dne 29. januarja 1998 v zadevi Südzucker Mannheim (C-161/96, Recueil, str. I-281, točka 42 in naslednje) in z dne 19. februarja 2004 v zadevi British Sugar II (C-329/01, Recueil, str. I-1899, točki 46 in 48).

14 – Sodba z dne 27. maja 1993 v zadevi Peter (C-290/91, Recueil, str. I-2981).

46. V obravnavanem postopku so nekatere zainteresirane stranke iz razlogov, ki temeljijo na pravičnosti, opozorile na dolžnost analogne uporabe člena 13 Uredbe št. 1430/79 z vidika prava Skupnosti. Pri tem gre, natančneje, za možnost uporabe izrecne določbe, ki se nanaša na pravičnost. To je predmet vzporednega postopka v zadevi C-68/05 P, vendar ne tega postopka.

47. V tem postopku gre za vprašanje, ali pravila sekundarnega prava Skupnosti ustrezajo splošnemu pravnemu načelu pravičnosti. Predhodno je seveda treba preveriti, ali pravo Skupnosti sploh priznava tako načelo.

48. V zvezi z merilom za presojo se ta postopek, kot že pojasnjeno, omejuje na splošno pravno načelo pravičnosti in se ne nanaša tudi na druga načela, na primer na načeli enakosti in sorazmernosti.

49. To pomeni, da se je treba v nadaljevanju v velik del sodne prakse Sodišča, ki jo navajajo zainteresirane stranke, poglobiti le toliko, kolikor lahko v njej najdemo kaj koristnega za pojasnitev pravnega vprašanja iz te zadeve. Tako sodna praksa, ki se nanaša na druge vidike, ostaja v ozadju. To še posebej velja za sodbo Peter, ki se nanaša na dopustnost uporabe *nacionalne* določbe o načelu pravičnosti. V tej sodbi je Sodišče odločilo, da pravo Skupnosti pod določenimi pogoji ne nasprotuje uporabi nacionalne določbe, ki nacionalne organe v določenih primerih pooblašča za odpust dajatev iz osebnih razlogov, ki temeljijo na pravičnosti. [15]

50. Tako je treba najprej preveriti, ali na področju prava Skupnosti velja splošno pravno načelo pravičnosti.

51. Najprej je treba opozoriti, da glede na sodno prakso Sodišča pravo Skupnosti ne daje pravne podlage za odpust dajatev iz razlogov, ki temeljijo na pravičnosti. [16]

52. V sodbi Hoche je Sodišče to sodno prakso pojasnilo tako, da je spomnilo na to, da je zanikalo obstoj splošnega načela objektivne nepravičnosti v pravu Skupnosti. [17] Sodišče je v tej sodbi še odločilo, da se uporabe določene določbe uredbe ne sme izpostaviti za posamezen primer iz razlogov, ki temeljijo na pravičnosti. [18]

15 – Sodba Peter (navedena v opombi 14, točki 11 in 17).

16 – Sodba Balkan-Import-Export (navedena v opombi 12, točki 8 in 10), in sodba z dne 14. novembra 1985 v zadevi Neumann (299/84, Recueil, str. 3663, točka 24).

17 – Sodba z dne 28. junija 990 v zadevi Hoche (C-174/89, Recueil, str. I-2681, točka 31).

18 – Sodba Hoche (navedena v opombi 17, točka 36).

53. Iz te sodne prakse pa so razvidna tudi druga pojasnila. Tako se je Sodišče izreklo proti priznavanju splošnega načela pravičnosti, ker naj bi to lahko preprečilo popolno veljavnost pravil prava Skupnosti v državah članicah in oviralo bistveno načelo enotne uporabe prava Skupnosti. [19]

54. V sodbah v zadevah Neumann in Hoche je Sodišče ugotovilo, da v pravu Skupnosti ne obstaja splošno pravno načelo, v skladu s katerim nacionalni organ ne more uporabiti veljavnega pravila prava Skupnosti, če to pravilo zainteresirano stranko veže na način, ki bi se mu normodajalec očitno želel izogniti, če bi se ga ob sprejemanju pravila zavedal [20].

55. Vsekakor se ne sme prezreti, da so iz sodne prakse Sodišča razvidne tudi nasprotne navedbe. Tako je Sodišče v zadevi First City Trading razsodilo, da „v skladu s splošnimi načeli prava Skupnosti in še posebej z načeli višje sile, varstva zaupanja v pravo ter sorazmernosti ali *pravičnosti* izvoznikom v okoliščinah, ki jih navaja predložitveno sodišče, ni priporočljivo dopuščati, da bi v celoti ali delno obdržali vnaprej prejeta nadomestila za izvoz“ [21].

56. Na podlagi te zgoraj navedene sodbe bi se lahko sklepalo, da Sodišče odslej priznava splošno pravno načelo pravičnosti. V navedeni sodbi je to vprašanje še dodatno pojasnjeno, saj Sodišče v navede, da „[se] pri uporabi prava Skupnosti ne more narediti *izjeme na podlagi razlogov, ki temeljijo na pravičnosti*, če tega ne določa posamezen predpis ali pa se sam predpis razglasi za ničnega“ [22].

57. Zgornja analiza dosedanje sodne prakse Sodišča je pokazala, da ta ni priznala splošnega pravnega načela pravičnosti.

58. Če Sodišče ne priznava splošnega pravnega načela pravičnosti, bi to lahko pomenilo, da bi tako pravno načelo prenehalo biti del pravnih ureditev držav članic.

59. Že okvirna analiza nacionalnih pravnih ureditev kaže, da pravno načelo pravičnosti ne velja v vseh državah članicah. Sicer

19 – Sodba Neumann (navedena v opombi 16, točka 25).

20 – Zgoraj navedeni sodbi Neumann (točka 33), in Hoche (točka 31).

21 – Sodba z dne 29. septembra 1998 v zadevi First City Trading (C-236/97, Recueil, str. I-5537, točka 62), moj poudarek.

22 – *Ibidem* (točka 48), moj poudarek.

priznavanje načela ni nujno potrebno v vseh državah članicah, vendar bi bilo potrebno vsaj priznavanje na pravnih področjih, ki so odločilna za ta postopek in ki so del javnega gospodarskega prava. Ne zadošča, da posamezni nacionalni predpisi izrecno določajo odpust ali povračilo dajatev iz razlogov, ki temeljijo na pravičnosti. Iz tega namreč še ni mogoče sklepati, da v zadevni državi članici velja ustrezno načelo.

60. Analiza sodne prakse je pokazala, da v pravu Skupnosti ne velja splošno pravno načelo pravičnosti. Ker torej ni ustreznega merila za presojo, mora zato odpasti tudi preizkus združljivosti uredb, ki so predmet postopka.

61. Na prvo vprašanje za predhodno odločanje naj se torej odgovori, da Uredba št. 1785/81 in Uredba št. 2670/81 v zvezi z neobstojem možnosti odpusta ali povračila dajatev na sladkor C, iz razlogov, ki temeljijo na pravičnosti, nista ne delno ne v celoti neveljavni, če možnost odpusta iz člena 13 Uredbe 1430/79, ki ga zdaj nadomešča člen 239 carinskega zakonika Skupnosti, ne velja za take dajatve na sladkor C, kakršne so v predmetni zadevi.

B – *Drugo vprašanje za predhodno odločanje*

1. Trditve strank

62. Zadruga Cosun navaja, da bi moralo CBB, če naj bi Sodišče na prvo vprašanje za predhodno odločanje odgovorilo, da sta Uredba št. 2670/81 in predvsem člen 13 te uredbe neveljavna, ker ne določata možnosti odpusta dajatev iz razlogov, ki temeljijo na pravičnosti, ugotoviti, da tako ni pravne podlage, ki bi organu HPA dovoljevala, da zahteva plačilo spornih zneskov. V pomoč naj bi Sodišče odločilo, da bi morala Komisija analogno z določili iz člena 233 ES v Uredbo št. 2670/81 retroaktivno vključiti možnost odpusta iz razlogov, ki temeljijo na pravičnosti, v zadevah, kakršna je ta.

63. Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit trdi, da naj bi smeli pristojni nizozemski organi in/ali Komisija zadrugo Cosun oprostiti obveznosti dajatev le za tiste količine sladkorja, ki naj bi jih ta prepustila sopogodbenikom za izvoz po tem, ko so bili nizozemski organi seznanjeni s preiskavo.

64. Nizozemska vlada meni, da se ob predpostavki, da bi Sodišče uredbi št. 1785/81 in št. 2670/81 delno razglasilo za neveljavni, ne bi smelo zahtevati plačila dajatev le za tiste

količine sladkorja, za katere dajatve ne bi bile obvezne, tudi če bi bil zavezanec za plačilo dajatev takoj seznanjen z začetkom mednarodne preiskave morebitnih goljufivih poslov.

2. Presoja

66. Drugo vprašanje za predhodno odločanje je postavljeno le za primer, če bi bilo v odgovoru na prvo vprašanje za predhodno odločanje ugotovljeno, da sta Uredba št. 1785/81 in Uredba št. 2670/81 delno ali v celoti neveljavni.

65. Svet in Komisija o drugem vprašanju nista podala mnenja.

67. Ker je analiza v okviru prvega vprašanja za predhodno odločanje pokazala, da razlog za neveljavnost obeh uredb ni kršenje načela pravičnosti, odgovor na drugo vprašanje za predhodno odločanje ni potreben.

V – Predlog

68. Glede na navedeno Sodišču predlagam, naj na vprašanji za predhodno odločanje odgovori:

Uredba Sveta (EGS) št. 1785/81 z dne 30. junija 1981 o skupni ureditvi trgov za sladkor in Uredba Komisije (EGS) št. 2670/81 z dne 14. septembra 1981 o podrobnih izvedbenih pravilih glede proizvodnje sladkorja, ki presega kvoto, v zvezi z neobstojem možnosti odpusta ali povračila dajatev na sladkor C iz razlogov, ki temeljijo na pravičnosti, nista niti delno niti v celoti neveljavni, če se možnost odpusta dajatev skladno s členom 13 Uredbe EGS št. 1430/79, ki ga zdaj nadomešča člen 239 Carinskega zakonika Skupnosti, ne uporablja za take dajatve na sladkor C, kakršne so v predmetni zadevi.